

תיאור החטיבה "סיעת המפד"ל בכנסת" שסימולה 003

003	קוד (סימול)
סיעת מפד"ל בכנסת	שם החטיבה
מחזור א': תש"ט - תשמ"א, 1949 - 1981 מחזור ב': תשל"ב - תשנ"ב, 1972 - 1992	תאריכים
חטיבה	רמת התיאור
מחזור א': 47 מכלים, 7.99 מ' מדף מחזור ב': 32 מכלים, 5.44 מ' מדף סה"כ 13.43 מטר מדף	היקף כמותי
תיקי מסמכים, חוברות, כרזות, ספרים	סוג החומר
המפלגה הדתית לאומית	יוצר החומר
<p>סקירה היסטורית אדמיניסטרטיבית</p> <p>המפלגה הדתית לאומית (המפד"ל) הוקמה בתשט"ז (1956) כתוצאה ממיזוג מפלגות המזרחי והפועל המזרחי שהיו קודם לכן מאוגדות ב "חזית הדתית - לאומית", לה היו 11 מושבים בבחירות לכנסת השלישית תשט"ו (1955). בחוקת המפלגה הושם דגש על בניית חברה בעלת צביון דתי, עידוד החינוך, העלייה וישוב הארץ. הוגדרה גם חלוקת הסמכויות בין המפלגה לבין הפועל המזרחי: המפד"ל עוסקת בענייני מדיניות ופוליטיקה ברמה הלאומית והמוניציפלית, הסברה, עיתון "הצופה" וארגון "חבר הרבנים"; ואילו הפועל המזרחי יתפקד כאיגוד מקצועי, תעסוק בעיקר בעניינים חברתיים כגון: שיכון, התיישבות, תרבות, קרנות גמל וכלכלה ארגון חברי התנועה הותיקים ועוד. מתחילת דרכה נתגבשו בתוך המפלגה סיעות נפרדות. אמנם בוועידה השנייה בתשכ"ג (1963) החלט על ביטול משטר הסיעות, אך לאחר מכן הן קמו מחדש. בבחירות לכנסת הרביעית, תשי"ט (1959) ולכנסת החמישית, תשכ"א (1961) זכתה המפלגה ב- 12 מושבים ובבחירות לכנסת הששית תשכ"ו (1965) זכתה ב 11 מושבים.</p> <p>ערב הבחירות בתשכ"ט (1969) לכנסת השביעית, עלה כוחו של דור המנהיגים הצעירים בראשות זבולון המר ויהודה בן- מאיר שדרשו מן ההנהגה הותיקה - בראשות יוסף בורג וחיים-משה שפירא לטפל לא רק בענייני דת אלא גם בשאלות כלכלה, חברה ומדיניות. גברו ההתנגדות להשתתפות בממשלות מפא"י והנטייה לעמדות מפלגת "חירות" בעניין ויתורים טריטוריאליים. כוחה של המפד"ל נשמר - 12 מושבים. בבחירות לכנסת השמינית תשל"ד (1973), זכתה המפלגה ל- 10 מושבים. המנעות המפלגה בהצבעת אי-אמון בממשלה בעניין נחיתת מטוסי קרב שנרכשו- עם כניסת השבת, תרמה רבות להקדמת הבחירות לכנסת התשיעית בתשל"ז (1977), בה היו למפלגה 12 מושבים.</p> <p>הבחירות לכנסת העשירית בתשמ"א (1981) סימנו ירידה משמעותית בכוחה של המפד"ל - מ- 12 מושבים ל- 6 בלבד. רשימת תמ"י (תנועת מסורת ישראל) שפרשה מן המפד"ל, זכתה ב- 3 מושבים. גם בבחירות לכנסת האחת-עשרה בתשמ"ד (1984) זכתה המפלגה ב- 6 מושבים.</p> <p>בבחירות לכנסת השתים-עשרה בתשמ"ח (1988) זכתה המפלגה ב- 5 מושבים שהיוו עם המפלגות החרדיות "לשון המאזניים". בבחירות לכנסת השלוש-עשרה בתשנ"ב (1992) זכתה המפד"ל ב- 6 מושבים.</p> <p>בין נושאי הפעילות העיקריים של המפלגה היו: יום שבת- כיום מנוחה רשמי, כשרות, נישואין על פי ההלכה, עידוד ההתיישבות ביהודה ושומרון וחבל עזה.</p>	

<p>החומר הוחזק בארכיון סיעת המפד"ל בבניין הכנסת ונמסר לידי ד"ר יוסף אבנרי (שכיהן כמנהל המכון לחקר הציונות הדתית).</p>	
<p>פרוטוקולים: הנהלת הסיעה, החזית הדתית, סיעת הפועל המזרחי, הסכמים קואליציוניים; התכתבות עם: חברי כנסת מהמפד"ל, הנהלת הקואליציה, הנהלת הכנסת, ועדות הכנסת; לשכת ראש הממשלה, משרדי הממשלה; המרכז העולמי של המזרחי, הברית העולמית של צעירי החלוץ והפועל המזרחי, הפועל המזרחי: הועד הפועל, מרכז הקואופרציה, איגוד המושבים, הקיבוץ הדתי, סניפים; הרבנות הראשית, המרכז לחינוך דתי, מועצות מקומיות, ההסתדרות הכללית, אמצעי התקשורת (מערכות עיתונים, רדיו, טלוויזיה); התכתבות עם אזרחי המדינה; חברי כנסת מהמפד"ל: הצעות חוק ושאלות, התכתבויות, דו"חות ופעולות מהכנסת התשיעית, העשירית, האחד-עשרה, השתיים-עשרה;</p>	<p>תכולה</p>
<p>צפוי גידול</p>	<p>המשך גידול צפוי</p>
<p>החטיבה מסודרת בשני מחזורים, בסדר כרונולוגי ולפי קבוצות תיקים ונושאים: מחזור א': פרוטוקולים של הנהלת הסיעה, התכתבות עם: חברי כנסת, מפלגות, הנהלת הקואליציה, הנהלת הכנסת, ועדות הכנסת, משרדי הממשלה (לפי משרד), הרבנות הראשית ומועצות דתיות, מוסדות וארגונים דתיים, אמצעי תקשורת (עיתונים, רדיו וטלוויזיה); חברי כנסת מן המפד"ל (לפי שם) התכתבויות, רשימות, הצעות חוק, נאומים; מחזור ב': פרוטוקולים, הצעות חוק, הצעות לסדר היום, התכתבות, הודעות לעיתונות, חברי כנסת (לפי שם) - התכתבויות.</p>	<p>שיטת אירגון החומר</p>
<p>רשימת תיקים ומפתח נושאים, שמות ומקומות</p>	<p>עזרי איתור</p>
<p>מתכונת ISAD-G וכללי ארכיון המכון</p>	<p>חוקים או כללים</p>
<p>פרקים במחשבת התנועה: דברים שהושמעו בכנס הרעיוני שהתקיים בבישיבת "נחלים" ביום י"ז בטבת תשל"א - במסגרת המועצה לתורה, תרבות ורוח, המחלקה לחינוך תנועתי והמחלקה הסברה בכתב במפד"ל: תל אביב, 1971 תשל"א. אשבל ש', מפלגות דתיות ומדיניות חוץ, עבודה לתואר שני, אוניברסיטת בר-אילן: רמת-גן, 1985 תשמ"ה. פרבר פ', [עורך], במערכות העם והמדינה, המפלגה הדתית לאומית \ המזרחי-הפועל המזרחי הנהלה: תל אביב, 1963 תשכ"ג. שלמון י', הפועל המזרחי בארץ ישראל, האוניברסיטה העברית בירושלים - המכון ליהדות זמננו: ירושלים, (1968) תשכ"ח.</p>	<p>ספרות רלוונטית</p>
<p>המפד"ל - הפועל המזרחי בישראל (002) המרכז העולמי של המזרחי (006) בני עקיבא בארץ ישראל (013) אמונה - תנועת האישה הדתית לאומית (016) מפד"ל - מזכ"ל מדיני (017) משרד הדתות - קטעי עיתונות (024) נאמני תורה ועבודה (028) בר אילן (ברלין), מאיר (PA/01) גרינברג, יעקב אהרון (PA/06)</p>	<p>חטיבות קשורות</p>
<p></p>	<p>הערות</p>
<p>06/09/199</p>	<p>תאריך התיאור</p>